Idén százmillió, '96-ig közel egymilliárd forintért

Park- és fasor-helyreállítások a fővárosban

Szakemberek szerint Budapest belterületén az egy főre jutó zöldterület alig éri el az egy négyzetmétert. Ezen tulajdonképpen nem is lehet csodálkozni, hiszen az elmúlt évtizedekben a parkok rekonstrukcióját nem az igények, hanem a szűkös pénzügyi lehetőségek határozták meg. A zöldfelületek értékének közel egy ezrelékét tette ki az az összeg, amit az elmúlt években fenntartásra és fejlesztésre biztosított a főváros. Így történhetett meg, hogy némely – főleg pesti – park lassan kutyasétáltatásra sem lesz alkalmas. A lombos fák virágainak balzsamos illata is rég elveszett a pöfékelő gépkocsik bűzében. Az utcai fasorok egy része a parkoló autók áldozata lett.

A közelgő '96-os világkiállítás városszépítő hatásának köszönhetően a fővárosi önkormányzat környezetvédelmi bizottsága – felismerve a jelenlegi tarthatatlan állapotot – úgy döntött, hogy a zöldterületi beruházásokhoz szükséges anyagi fedezetet előteremti. A bizottság hathatós lobbyzásának köszönhetően a fővárosi közgyűlés '96-ig *közel egymilliárd forintot* szavazott meg parkok, fasorok felújítására. Az idei százmilliós összegből három frekventált helyen lévő park és három fasor részleges rekonstrukciós munkálataira futja. Ha az elmúlt évek felújítására szánt összegeire gondolunk, akkor elmondható: *évtizedek óta nem volt példa ilyen nagy méretű rekonstrukcióra*. Közel sem ilyen optimista az a megközelítés, ami arról szól, hogy Budapest 2200 hektárnyi közparkjából 510 hektárnyi park, továbbá 28 ezer utcai sorfa – városképi, idegenforgalmi szempontból kiemelt zöldterületnek számító terület – csak minimális szükséggondozásban részesül. A rekonstrukciós munkálatok idei első ütemének menetéről a kivitelezési dokumentációkat tervező *Fővárosi Kertészeti Vállalat* munkatársai, illetve a *Stúdió Ars Loci* kert- és környezetművészeti kft. mérnökei adtak tájékoztatást lapunknak.

Nagykörút

A nagykörúti fák szinte észrevétlen nyelik az áthaladó (főleg kamion-) forgalom által szennyezett levegőt. S a levegőszennyezés éppen azon a szakaszon a legintenzívebb, ahol hamarosan megkezdik az idei évre tervezett munkálatokat. Az első ütem tervei szerint *a Mester utcától a Baross utcáig mind a VIII. kerületben, mind pedig a IX. kerületben hamarosan foghíjmentes fasor* fog megbirkózni az áldatlan körülményekkel. Az említett szakaszon jelenleg 93 fa áll, melyek zömében idős, illetve középkorú „ostorfák". A Mester utcától a Baross utcáig összesen öt kiszáradt fát vágnak ki. Jellemző a körúti viszonyokra, hogy ezek a fák viszonylag kisebb méretű, nemrég telepített növények, amik nem tudtak gyökeret ereszteni. A tervek szerint 7 darab 10 centiméter átmérő alatti gesztenye- és hársfát át fognak ültetni a város más részein lévő parkokba. Összesen 13 fahelyet fognak beültetni, ami ma még üresen áll. Ezeknél a legnagyobb problémát és a költségek növekedését az okozza, hogy a fahelyek egy részét leaszfaltozták. Egy hét méter körüli perforált csövet telepítenek a fák gyökérzetéhez, ami akár az ottlakók számára is lehetőséget nyújt az öntözésre. Sajnálatos módon az ilyen leburkolt szakaszokon az automata öntözés megoldhatatlan, hiszen az teljes közműfelújítást igényelne, amit a rendelkezésre álló összegből nem lehetne fedezni. A helyükön maradó fák tetejéről húsz centiméternyit lemetszenek, és új, tápanyaggazdag talajjal látják el a gyökérzetüket. Számos helyen megsüllyedtek a rácsok. Legkésőbb télre azok is a helyükre fognak kerülni. Tervek szerint a járdára parkoló autóktól a fákat *hármas támrúdrendszerrel fogják megvédeni*, ami részben a fa rögzítését is biztosítja. Nem ártana – vallják a szakértők –, ha az autósok nagyobb figyelmet fordítanának arra, hogy a fák háncsrétegének megsértése a tápanyagkörforgás megakadályozását okozhatja, melynek következtében *két-három éven belül a fa kipusztul*. A Nagykörút első szakaszának december végéig kell elkészülnie, és mintegy három és félmillió forintba fog kerülni.

Szilágyi Erzsébet fasor

Más a helyzet *a Szilágyi Erzsébet fasor* felújításánál. Itt ugyanis a növények nem burkolt felületek szabadon hagyott területein, hanem egy *zöld sávban* helyezkednek el. A nagy forgalmú út káros hatásait több mint 500 fa kénytelen elszenvedni. A fasor felújítása *a János kórháztól (Rhédey utca) a Szép Ilona kocsiszínig (Hidász utca) terjed*. A négy sorból álló területen összesen 143 darab 8–10 centiméter törzsátmérőjű fát és 3 ezer nagyméretű cserjét ültetnek. Itt is kénytelenek 10 darab visszavágni. A fasor egyik szakaszán automata öntözést fognak alkalmazni, amely a talaj nedvességtartalmának függvényében időszakonként önmagától bekapcsol. A főváros kerékpárútprogramjának megfelelően a fasorok között található három és fél méteres járdára megosztva fogják felfesteni azt a kerékpárutat, amit egy a szokásosnál is szélesebb cserjeültetvénnyel zárnak majd el a forgalomtól.

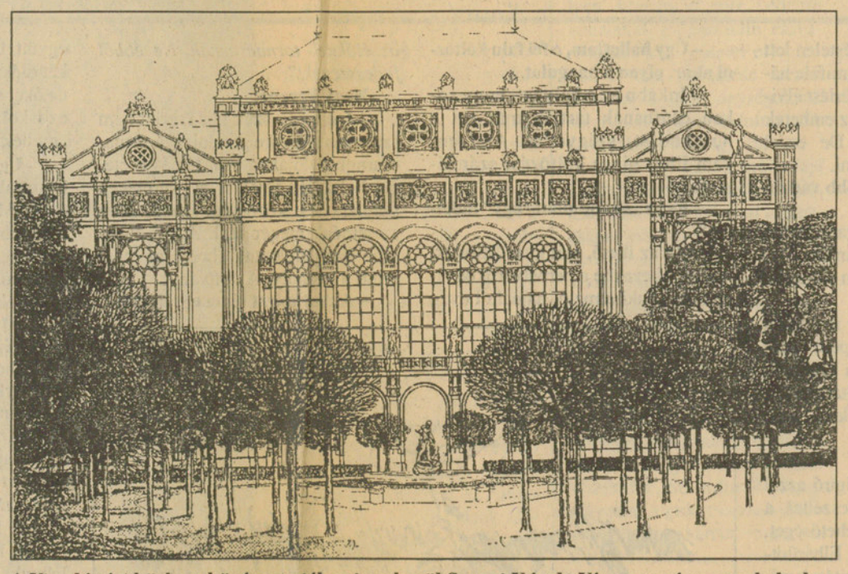

A Vigadó téri közkert középpontjába visszakerül Senyei Károly Vízcsorgató gyermekek elnevezésű bronzszobra. A 42 darab gömbcseresznyefán kívül két libanoni cédrust is elhelyeznek. A világítást a burkolatintarziába, a járófelületbe süllyesztett fényforrások adják majd

Kecskeméti utca

A Kálvin térből nyíló *Kecskeméti utca* is újabb 17 fával gazdagodik majd. A fák védelmére a hagyományos öntöttvas faveremrácsokat megtartják. Új fákat és padokat helyeznek el az Egyetem téren is. Ahol a közművek nem teszik lehetővé a faültetést, planténeres növényeket telepítenek.

Jászai Mari tér

Az 1900-as években kialakított *Jászai Mari tér* déli oldalát is átépítik. A tervező megálmodta pihenőparkba 10–15 új fát ültetnek, amelyeket szintén a már említett automata öntözőhálózattal fognak locsolni. A Fehér Ház előtt lévő parkban helyet kap egy nagy felületű egynyári virágokkal betelepített rész is. Figyelemmel a Margit-szigetről erre irányuló turistaforgalomra – ami a pesti panorámára való tekintettel leginkább a Margit-híd déli oldalát veszi igénybe –, *új hídközeli bejárót* nyitnak. A huszonnégymillió forintba kerülő rekonstrukció erőteljes terepmozgatásokat fog igényelni, melynek során *a volt Marx–Engels-szobor talapzata helyén egy kisméretű szökőkutat állítanak fel*.

Hild tér

Év végéig várhatóan a *Hild téri park* is megújul. E park továbbra is elsősorban játszótér marad, ahol a tíz éven aluli korosztálynak nyugati típusú játszóteret fognak kialakítani. A tervező a gyermekek kíséréről számára is gondoskodott a pihenőről. A parkban újabb padokat fognak elhelyezni, ahonnan az egész tér belátható lesz. A színes játszótér *egy dzsunkából, egy kombinált csúszdából, valamint rugós játékokból, illetve a lengő- és mérleghintákból* fog állni. A nyári hőségben a klíma javításáról három párászóró szerkezet gondoskodik majd. Egy új ötlet szerint a téren kutyasétáltatót és kutyavécét is kialakítanak, amit megfelelően elszigetelnek a játszótértől. A környező utcák zajától, porától magas cserjesorral és talajtakaró sávval, valamint kerítésre futtatott kúszónövényekkel igyekeznek megvédeni a gyerekeket.

Vigadó tér

Egyedül a *Vigadó tér* tervdokumentációjának kivitelezésére kértek meg egy környezetművészeti kft.-t. A vállalat impozáns, *valódi belvárosi díszpark*tervvel állt elő. A 38 millió forintba kerülő rekonstrukció során a Vigadó téri közkert középpontjába visszakerül *Senyei* Károlynak a *Vízcsorgató gyermekek* elnevezésű bronzszobra. A szobor egy kút közepén fog állni, amely egy jelzésszerű vízfüggönnyel kiegészített medencét díszít majd. A kutat arabeszk rajzolatú kőintarzia veszi körül. A kőintarzia arabeszk motívumaival a tervezőknek az volt a céljuk, hogy *a Vigadó keleties mór stílusú formavilágát a burkolatokban is megjelenítsék*. Elképzelésük szerint a tér a Vigadó műsorainak szünetében akár szabadtéri előcsarnokként is funkcionálhatna. Ugyanakkor lehetőség nyílna arra, hogy a téren koncerteket rendezzenek. A kutat alacsony, kettős sorban elhelyezkedő gömbkoronájú cseresznyefák veszik majd körül, amivel a tervezőnek az volt a célja, hogy a Vigadó és a Duna-korzó között egy vizuális kapcsolatot teremtsen. A téren meglévő növények karakterükkel megtartják a tér mostani hangulatát. A 42 darab gömbcseresznyefán kívül *két libanoni cédrust* is elhelyeznek, szubmediterrán hangulatot kölcsönöz majd a térnek. Eltávolítják az itt található ezüstfenyőket, amik az elmúlt rendszer ikonográfiai sablonjai voltak. Az átalakítással szeretnék kiváltani azt a depriméló, rossz hangulatot, hogy ezt a teret *ma senki semmire nem használja*. Világszerte *egyedülálló lesz az a világítási rendszer, amit a burkolatintarziába, a járófelületbe süllyesztett fényforrások fognak adni*. A díszvilágítás a Vigadó erkélyéről mint egy fényfüzér fog megjelenni.

*

Minden helyszíni kivitelezést egy-egy felelős irányít, aki a szervezési feladatok mellett a koordinációs tevékenységekben is részt vesz. A tervezőmérnökök városszépítő tevékenységükhöz a főváros polgárainak megértő támogatását és segítségét kérik. Hangsúlyozzák: arra kérik a nyilvánosságot, hogy *a mostani munkálatok során kivágott fák miatt ne tiltakozzanak, ugyanis csak akkor nyúlnak a fejszéhez, amikor már más lehetőség nem adódik*.

Fazekas-Ruck Levente